

Gepubliceerd op *GroenLinks Zeist* (<http://zeist.groenlinks.nl>)

[Start](#) > [Lokaal](#) > [Verkiezingsprogramma 2010-2014](#)

Verkiezingsprogramma GroenLinks Zeist 2010-2014

Inleiding

Werken aan een sociaal, levendig, toegankelijk en groen Zeist

Met plezier bieden we de bevolking van Zeist het verkiezingsprogramma 2010 aan. In deze inleiding gaan we in vogelvucht door de thema's. Daarna volgt een uitgebreide beschrijving.

GroenLinks ziet Zeist als een gemeente met veel mogelijkheden. Met duurzame bedrijvigheid en veel groen. Een plaats waar het prettig en betaalbaar wonen is, waar de belangen tussen bewoners, bedrijven en groen goed in balans zijn. Waar veel aandacht is voor kunst en cultuur, het milieu en een duurzame economie. Een gemeente met een eerlijke verdeling van welvaart en middelen en gelijke kansen voor iedereen. Dat is dan ook precies waarvoor de wethouder en de raadsleden van GroenLinks zich de afgelopen vier jaar keihard hebben ingezet. Met resultaat. Zeist is aardig op weg, maar het werk is nog niet af.

GroenLinks wil verderwerken aan Zeist. Werken aan een solidaire samenleving met maximale ontplooiingskansen voor alle inwoners. Jong, oud, man, vrouw, autochtoon of allochtoon, met of zonder beperking. Niemand hoeft noodgedwongen aan de kant te staan. Daarom willen we zorgen voor gelijke kansen op de arbeidsmarkt en werkzoekenden begeleiden naar werk of een andere maatschappelijke activiteit. We gaan daarbij uit van ieders eigen verantwoordelijkheid, maar hebben tegelijkertijd oog voor individuele mogelijkheden. Wij vinden dat werk meer betekent dan alleen maar een inkomen. Werk draagt ook bij aan ontwikkeling en emancipatie, geeft zelfvertrouwen en maakt sterker.

Onze toekomstvisie op het gebied van jeugd en onderwijs en onze sociale politiek zijn gericht op meedoen en gelijke kansen voor iedereen. Alle kinderen in Zeist verdienen een goede start. Door te zorgen voor uitstekende kinderopvang en goed onderwijs dat achterstanden wegwerkt en talenten ontwikkelt. Maar ook door armoede te bestrijden, omdat dit funest is voor de ontplooiingskansen van kinderen. Het minimabeleid hoort ruimhartig te zijn.

GroenLinks staat verder voor passende huisvesting en een veilige woon- en leefomgeving voor alle inwoners van Zeist. Wij vinden dat er op de woningmarkt meer betaalbare woonruimte beschikbaar moet komen. Voor jongeren en jonge gezinnen met een laag inkomen, maar ook voor ouderen die zelfstandig willen blijven wonen en daarbij zorg nodig hebben.

Ook kunst, cultuur en sport moeten toegankelijk en laagdrempelig zijn om zoveel mogelijk mensen te betrekken of te laten kennismaken met deze belangrijke bouwstenen van de samenleving.

Zeist moet groener en duurzamer moet worden. Groener door de natuur zowel in het buitengebied als in de woonwijken te versterken. Duurzamer door te werken aan Zeist als een klimaatneutrale gemeente met een duurzame economie. Zo kunnen we ons deel bijdragen aan een ecologisch duurzame wereld.

GroenLinks wil haar toekomstvisie de komende jaren verder vormgeven. In ons verkiezingsprogramma dat is vastgesteld door de Algemene Ledenvergadering van de afdeling Zeist zetten we uiteen hoe we dat precies willen doen. Ons verkiezingsprogramma is het uitgangspunt van al het raadswerk van GroenLinks. Het is ons vertrekpunt voor coalitieonderhandelingen. Zoals in de aanhef van deze inleiding te lezen is kiezen we voor vier kernthema's: sociaal, levendig, toegankelijk en groen. Elk thema is voorzien van een toelichting en een opsomming van onze toekomstplannen. We zetten zaken op een rijtje die ons de afgelopen raadsperiode hebben beziggehouden en waarvoor we ons willen blijven inzetten.

Sociaal

Sociaal en solidair

Werk: samen aan de slag

GroenLinks wil kansen creëren voor alle burgers van Zeist. Of het nu gaat om mensen met een bijstandsuitkering, met een arbeidsbeperking, met betaald werk of om vrijwilligers, iedereen moet kunnen deelnemen aan de samenleving. GroenLinks wil werkzoekenden begeleiden en rekening houden met de individuele mogelijkheden van mensen. Vooral door te kijken naar wat iemand wel kan in plaats van wat iemands beperkingen zijn. Door maatwerk te leveren, zoals een specifiek reïntegratietraject voor wie weer aan het werk wil of begeleiding naar vrijwilligerswerk voor wie betaald werk niet meer mogelijk is..

GroenLinks wil het probleem van de jongerenwerkloosheid voortvarend aanpakken. Door ervoor te zorgen dat jongeren hun opleiding afmaken en goed geschoold zijn zodat ze meer kansen hebben op de arbeidsmarkt. Maar ook door hen zo snel mogelijk te begeleiden naar een betaalde baan.

Bij GroenLinks staan mensen, hun vragen en hun mogelijkheden centraal. Mensen laten meedoen, vraagt om gezamenlijke inspanningen. Niet alleen van de betrokken personen zelf met hun eigen verantwoordelijkheid maar ook van de sociale dienst van Zeist, de RSD. GroenLinks wil de samenwerking met buurgemeenten versterken. Regionale problemen vragen nu eenmaal om een regionale aanpak. Het Werkplein moet de plek worden waar jongeren, bijstandsgerechtigden, werkzoekenden en werkgevers terecht kunnen.

GroenLinks ziet de gemeente Zeist als een belangrijke partner om meedoen te bevorderen. GroenLinks vindt dat de gemeente niet afwachtend mag zijn. Niet pas in actie komen als mensen hun huis worden uitgezet of al diep in de schulden zitten. Maar waar nodig tijdig ingrijpen en professionele ondersteuning bieden om te voorkomen dat mensen volledig worden buitengesloten. Het zou goed zijn als Zeist zich aansluit bij de Nederlandse Stedenestafette Europees Armoedejaar 2010. Daar wordt in beeld gebracht wat beter kan en krijgt het lokaal armoedebeleid een nieuwe impuls.

GroenLinks pleit voor een ruimhartige inkomensondersteuning voor mensen met een minimumuitkering of werkende mensen met een extreem laag inkomen. Zodat bijvoorbeeld sport- en culturele activiteiten ook voor hen toegankelijk blijven en zij kunnen blijven meedoen in Zeist.

Nieuwe plannen

- één aanspreekpunt voor iedereen bij het Werkplein. Of het nu gaat om bijstand, een werkloosheidsuitkering of reïntegratie: één persoonlijke coach zorgt voor dienstverlening op maat;
- elke cliënt moet direct aan de slag kunnen met werk of een opleidingstraject. Afspraken maken met ROC om mensen iedere maand te kunnen laten instromen;
- één gemeenschappelijke regeling voor het arbeidsmarktbeleid, waarin de Regionale Sociale Dienst en de Sociale Werkvoorziening Zeist samenwerken.
- vereenvoudiging van formulieren en procedures en het inrichten van een snelloket.

Wij gaan door met

- het aanpakken van de jeugdwerkloosheid door jongeren langer op school te houden, door het af laten maken van hun opleiding, door het zo snel mogelijk aan de slag krijgen van jongeren in regulier werk en door het fit houden van jongeren voor de arbeidsmarkt met gesubsidieerde tijdelijke werkplekken;
- het wijzen van de SVB op de noodzaak van een proactief beleid, tijdige voorlichting over de mogelijkheden van bijzondere bijstand en de langdurigheiduitkering;
- de armoedebestrijding door meer, duidelijker en uitgebreider voorlichting te bieden over gebruikmaking van regelingen waarvan mensen nog te weinig gebruik maken;
- De inzet van het brede netwerk armoedebestrijding en het verder versterken van dit netwerk;
- het voorkomen van bezuinigingen op de zorgverzekering, de langdurigheidstoeslag, de Zeist-Pas en andere tegemoetkomingen voor mensen met een minimuminkomen;
- de aanpak van schuldsanering door een aanbod van schuldhulpverlening en cursussen om schulden te voorkomen;
- Her- en bijscholing blijven speerpunten.

Zorg en welzijn

De Gemeente Zeist geeft via de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) uitvoering aan overheidsbeleid op het gebied van participatie en toegankelijkheid. Voor GroenLinks is de WMO het uitgangspunt voor haar zorg- en welzijnbeleid. Snelheid, maatwerk en meedoen.

Maatwerk is nodig voor de inwoners van Zeist die op zorg zijn aangewezen. Zodat zij zo zelfstandig mogelijk in hun eigen wijk kunnen blijven wonen en functioneren. Om voorzieningen en mantelzorg optimaal te kunnen ondersteunen, wil GroenLinks één centraal WMO-loket voor iedereen.

Uitvoering geven aan de WMO vraagt om meer dan passende hulp. Ook bij de (her)inrichting van wijken is het nodig rekening te houden met participatie en toegankelijkheid. Mede dankzij het gevoerde beleid van GroenLinks zijn er in Zeist dan ook verschillende wijkservicepunten en is er bij de herinrichting van de wijk Kerkebosch onder de naam Zorgeloos Wonen een speciale wijkvoorziening voor zorg en zorgondersteuning gerealiseerd.

Zeist vergrijst. GroenLinks wil voor het toenemend aantal ouderen in Zeist een samenhangend beleid voeren. Gericht op wonen, zorg, ontspanning, en toegankelijkheid van voorzieningen dicht bij huis. GroenLinks wil dat verwezenlijken door het aanstellen van een ouderenadviseur en door het opzetten van een wijkloket.

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is het cement van de Zeister samenleving. Zonder de inzet van mantelzorgers, bestuurders van verenigingen, vrijwilligers in de sport en op andere terreinen zouden tal van onmisbare activiteiten niet meer plaatsvinden. Dat mag niet gebeuren. Daarom wil GroenLinks het vrijwilligerswerk ook financieel ondersteunen via de WMO, bijvoorbeeld door vrijwilligers te begeleiden.

Nieuwe plannen

- een eenvoudigere en minder bureaucratische indicatiestelling voor zorg;
- samenhangend ouderenbeleid op het gebied van wonen, recreëren en zorg;
- verkorten van de wachttijden bij loket jeugdzorg;
- meer samenwerking tussen de instanties die zich met jeugdbeleid en jeugdzorg bezighouden;
- één punt voor de coördinatie van multiprobleemhuishoudens onder regie van de gemeente, waar meerdere hulp- en zorgorganisaties samenwerken.

Wij gaan door met

- het project Zorgeloos Wonen in de wijk Kerkebosch. Dit project streeft naar de ontwikkeling van een levensloopbestendige wijk met voldoende welzijns- en zorginstellingen die voor iedereen toegankelijk zijn;
- het organiseren van meer aandacht voor mensen die dreigen te vereenzamen;

- de ondersteuning van vrijwilligerswerk en mantelzorgers, ook met een gratis lidmaatschap van Mezzo, de vereniging voor mantelzorgers;
- WA-verzekering voor vrijwilligers vanuit de gemeente.

Jeugd- en jongeren

GroenLinks vindt dat kinderen in Zeist zorgeloos moeten kunnen opgroeien: in een goede sfeer thuis, met voldoende speel- en sportruimte in de buurt, en mogelijkheden om mee te doen in allerlei verenigingen. GroenLinks wil kinderen alle ruimte geven en hen serieus nemen. Steun bieden waar mogelijk maar ook heel duidelijk grenzen stellen waar nodig.

Iedereen zit wel eens met vragen over opgroeien en opvoeding. GroenLinks is daarom blij met de nieuwe centra voor jeugd en gezin, zodat hulp vragen en hulp krijgen vanzelfsprekender wordt. Zodat jongeren en opvoeders dichtbij huis terecht kunnen voor informatie, voorlichting en hulp. Een centrum dat even herkenbaar en gemakkelijk toegankelijk is als het consultatiebureau.

Kinderen zijn belangrijk voor de leefbaarheid van de gemeente. Daarom wil GroenLinks meer rekening houden met kinderen bij de inrichting van de wijk. Straten horen voor hen veilig te zijn. Verder vindt GroenLinks dat Zeist accommodaties voor jongeren moet reserveren en inrichten. Hen uitdagen zich vrijwillig in te zetten voor hun eigen buurt of projecten waar zijzelf voordeel bij hebben. Jongeren meer verantwoordelijkheid geven. Hen zelf met ideeën laten komen en deze laten verwezenlijken. Zo willen wij een antwoord geven op de veelgehoorde klacht van jongeren dat er in Zeist niets te beleven valt. GroenLinks ziet deze aanpak ook als een kans om allochtone jongeren meer te betrekken bij de Zeister samenleving.

Sinds de invoering van de wet Werk Inschakeling Jongeren (WIJ) hebben jongeren in principe geen recht meer op een uitkering. Het beleid is gericht op terugkeer naar school of instappen in een leer/werktraject. In Zeist moeten jongeren die aankloppen bij loket Jeugdzorg voor hulp vaak te lang wachten op een vervolgtraject. Samen met de leerplichtambtenaar, de sociale dienst, het UWV, de werkgevers en het onderwijs wil GroenLinks ervoor zorgen dat jongeren zo snel mogelijk terugkeren naar school of een leer/werktraject ingaan.

In Zeist moeten jongeren die aankloppen bij loket Jeugdzorg vaak te lang wachten op een vervolgtraject na het eerste gesprek. GroenLinks vindt dat onacceptabel. We willen dat Jeugdzorg vlot met een hulpaanbod komt voor urgente wachtlijstgevallen.

Nieuwe plannen

- zorgen voor een leefomgeving voor kinderen die veilig is, aantrekkelijk en dichtbij huis;
- inrichten van natuurspeelplaatsen, avontuurlijk en met waterspelelementen;
- wijken zelf een belangrijke stem geven bij de inrichting van speelvoorzieningen;
- in kaart brengen welke wijken in Zeist niet of niet helemaal voldoen aan de Jantje Beton-norm en deze op basis van prioriteiten alsnog aanpassen;
- oprichten van een cultuurfonds voor jongeren;
- indicatiestelling voor zorg eenvoudiger en minder bureaucratisch maken.

Wij gaan door met

- het volgen van de Jantje Beton-normen bij nieuwbouw en herinrichtingsplannen;
- het vragen van aandacht voor jeugdsport;
- projecten om allochtonen meer bij het vrijwilligerswerk te betrekken, zoals in het project 1001- kracht.

Levendig

Leren en recreëren

Onderwijs

GroenLinks staat voor een pluriform onderwijsaanbod in Zeist. Ouders hebben recht op een vrije schoolkeuze voor hun kinderen. Daarbij vindt GroenLinks dat zij moeten kunnen kiezen uit alle vormen van bijzonder en openbaar onderwijs. GroenLinks ziet de school niet alleen als leerplek, maar ook als ontmoetingsplaats waar kinderen van verschillende achtergronden en culturen leren samenleven. Gemengde scholen ziet GroenLinks als een uitgelezen kans om integratie te bevorderen en kinderen voor te bereiden op een pluriforme samenleving. Integratie voorkomt segregatie. Daarom pleit GroenLinks primair voor goed onderwijs, bij voorkeur in scholen die een afspiegeling zijn van onze bevolkingssamenstelling.

GroenLinks vindt dat elke jongere een startkwalificatie moet halen. Iedere jongere zit op school of volgt een leerwerktraject. De sociale dienst, de leerplichtambtenaar en het jongerenloket werken samen en zorgen ervoor dat jongeren niet buiten de boot vallen. GroenLinks wil schoolverzuim en schooluitval in het voortgezet onderwijs actief aanpakken.

GroenLinks wil educatie van volwassenen en tweedekansonderwijs bevorderen. Voor inburgeraars ligt het accent op (intensieve) cursussen Nederlands als tweede taal, met de mogelijkheid om door te stromen naar het beroepsonderwijs of naar de arbeidsmarkt. Daarvoor is samenwerking met het beroepsonderwijs onmisbaar. GroenLinks vindt verder dat de gemeente ook westerse allochtonen moet stimuleren om deel te nemen aan inburgeringscursussen. Stages en vrijwilligerswerk doen beschouwen we als een goede manier om betrokken te raken bij de maatschappij.

Nieuwe plannen

- meer brede scholen. In ieder geval in Zeist-Noord (Vollenhove), Kerkebosch en Austerlitz;
- verplichte deelname aan vroegschoolse educatie in 2011 voor alle kinderen met een risico op een taalachterstand in het Nederlands.
- bevorderen van integratie op grotere schaal door 'vriendschappen' te sluiten tussen scholen;
- meer actieve werving van cursisten voor de cursussen tegen laaggeletterdheid;
- inzet GGD op Zeister scholen voor acties voor gezonde voeding, ook acties voor gezond voedsel in de schoolkantines;
- de Volksuniversiteit terug in Zeist.

Wij gaan door met

- het stimuleren van een goede beroepskeuze door speeddate-dagen. Daar maken jongeren van het vmbo kennis met beroepen, werkgevers en opleidingen;
- schoolprojecten op het gebied van sport en kunst waarbij kinderen en ouders elkaar ontmoeten en met elkaar samenwerken;
- het zorgen voor een veilige leefomgeving, ook voor kinderen op weg naar school;
- het maken van afspraken met scholen om te voorkomen dat er 'witte' en 'zwarte' scholen ontstaan.

Sport en recreatie

Sport is gezond. Aan sport beleven jong en oud veel plezier. Niet alleen omdat het ontspannend is, maar ook omdat het goed is voor de sociale contacten. Ook voor mensen die zich als vrijwilliger voor een vereniging inzetten. Sport helpt veel jongeren en kinderen bij het ontwikkelen van sociale vaardigheden.

Niet iedereen sport of beweegt voldoende. Vooral jongeren, ouderen, chronisch zieken, niet-werkenden, mensen met overgewicht en mensen van niet-Nederlandse herkomst bewegen te weinig. GroenLinks wil een sportieve levensstijl bevorderen. Door sport toegankelijk te maken voor alle inwoners van Zeist. Ook voor die mensen die niet zo makkelijk zelf de weg kunnen vinden naar commerciële sportaanbieders of sportverenigingen. GroenLinks wil dat de gemeente daarin een stimulerende rol moet spelen.

GroenLinks vindt dat er voldoende, betaalbare sportgelegenheden in de buurt moeten zijn. Zoals sportvelden, trapveldjes, sportkooien. Verder zijn we een warm voorstander van kennismakingscursussen op sportgebied. De gemeente geeft steeds meer subsidies voor aparte sportprojecten. Structurele subsidies voor verenigingen nemen echter af. Dat vindt GroenLinks onacceptabel omdat sterke sportverenigingen juist de basis vormen voor een gezonde sportsector in Zeist.

Sportverenigingen vervullen ook een belangrijke maatschappelijke rol. De gemeente Zeist ziet sportverenigingen als partners bij het scheppen van voorzieningen in de wijk. GroenLinks is enthousiast over projecten met wijk sport en buitenschoolse opvang, zoals bij Saestum (Sport plus) en ondersteunt dergelijke projecten van harte.

GroenLinks vindt dat het schoolzwemmen weer terug moet komen.

Nieuwe plannen

- investeren in sportvoorzieningen in de wijken;
- samenwerking tussen sport- en welzijnsvoorzieningen;
- meer aandacht voor sportvoorzieningen voor ouderen;
- eisen stellen aan de inrichting van de uitbreiding van de Saestum-terreinen vanwege hun ligging aan de rand van het Kromme Rijn natuurgebied;
- schoolzwemmen weer invoeren.

Wij gaan door met

- het behoud van de atletiekbaan in Zeist, bijvoorkeur in de sporthoek Dijnselburg;
- het wegwerken van wachtlijsten bij sportverenigingen door de aanleg van meer kunstgrasvelden; kunstgrasvelden kunnen namelijk intensiever gebruikt worden.

Cultuur

In een gemeente met een rijk en gedifferentieerd cultureel aanbod en een actief verenigingsleven is het prettig wonen. Kunst en cultuur kunnen verrassen, stimuleren en inspireren; ze verrijken het leven en bieden nieuwe perspectieven op de samenleving. Een bloeiend kunstenaarsklimaat draagt bij aan een vitale en creatieve samenleving. Een samenleving die kritisch over zichzelf nadenkt, wil blijven vernieuwen en veranderen. Kunst en cultuur nodigen daartoe uit. Bovendien zorgen kunst en cultuur voor een aantrekkelijke woon- en werkomgeving en stimuleert het de plaatselijke economie.

GroenLinks wil het culturele aanbod in Zeist versterken en ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen meedoen aan kunstzinnige en culturele activiteiten. Toegankelijkheid en laagdrempeligheid beschouwt GroenLinks daarvoor als belangrijke voorwaarden. Uitgaven voor kunst en cultuur zijn voor GroenLinks geen luxe, geen sluitstuk van de begroting of afhankelijk van de economische ontwikkeling. Wij vinden kunst en cultuur belangrijk en onlosmakelijk verbonden met onze Zeister samenleving. Bovendien willen ondernemers graag investeren in een gemeente met een sterke culturele sector.

GroenLinks wil een nieuwe moderne accommodatie voor kunst en cultuur in het centrum van Zeist. Met daarin de muziekschool, bibliotheek, kunstuitleen, galerie, centrum voor jongerencultuur (de Peppel), een dansaccommodatie en een studio voor audiovisuele en muziekontwikkeling. GroenLinks vindt dat de plannen voor het nieuwe centrum niet mogen leiden tot kostenverhoging voor de culturele instellingen.

Cultuurhistorie

GroenLinks wil waardevolle gebouwen, interieurs en landschapselementen in Zeist beschermen in plaats van slopen. Vaak is cultuurhistorische erfgoed bruikbaar voor een andere, vaak maatschappelijke bestemming. Het azijnhuisje, de oude begraafplaats en het gebied rond het Slot in Zeist, de boerderij De Kei in Austerlitz, het stille hofje en de middenas van de WA hoeve in Den Dolder zijn daar sprekende voorbeelden van.

GroenLinks wil ook actief opkomen voor de bescherming van cultureel erfgoed. Zo wil GroenLinks een uitgebreide promotiecampagne voeren om het gebied van het Broeder- en Zusterplein op de Unescolijst van wereld erfgoed geplaatst te krijgen. GroenLinks wil daarvoor samenwerken met de Hernhutters in Kolding, Denemarken.

GroenLinks vindt dat cultureel erfgoed gratis toegankelijk moet zijn voor schoolgaande kinderen in Zeist. Cultureel erfgoed slaat immers ook een brug van het verleden naar het heden en de toekomst. Dit geldt in het bijzonder voor Slot Zeist en omgeving. GroenLinks wil het historische gebied rond Slot Zeist en het gebied tussen de Waterige weg, Koelaan en Blikkenburgerlaan herstellen tot een aaneengesloten landschapspark. We willen in dit gebied een historisch programma mogelijk maken onder de naam Museumkwartier Slot Zeist. Met het aanbrengen van meer cultuurhistorische informatieborden zal de aantrekkelijkheid van Zeist toenemen.

Kunst in Zeist

In Zeist wonen en werken veel kunstenaars. GroenLinks vindt het een goed idee eerst bij hen te zoeken als er een opdracht verstrekt wordt. Verder wil GroenLinks iets doen aan het gebrek aan atelierruimte in Zeist. Door leegstaande gebouwen een nieuwe bestemming te geven als expositieruimte of atelier. Zeist heeft veel kunst in de openbare ruimte. GroenLinks pleit voor betrokkenheid van de buurtbewoners bij het kiezen van kunst in de openbare ruimte. Corporaties kunnen bij renovatie en herstructurering van wijken kunstenaars in de arm nemen om samen met bewoners de wijk een persoonlijke aankleding te geven.

Nieuwe plannen

- voldoende culturele accommodaties in onze buurtschappen en dorpen;
- Het subsidieplafond van de waarderingssubsidies voor de podiumkunsten met €10.000 verhogen om nieuwkomers een kans te geven.
- het aanbod van Kunst centraal en lokale instellingen als de Werkschuit en de muziekschool op elkaar laten aansluiten. Deze instellingen moeten scholen ondersteunen bij cultuureducatie;
- het historisch gebied rond Slot Zeist versterken.

Wij gaan door met

- een actief en integraal cultuurbeleid, gericht op alle groepen van de Zeister bevolking;
- ruimte voor kunst;
- het betrekken van de wijk bij kunst in de openbare ruimte;
- het betrekken van kunstenaars bij herstructureringsprojecten, zoals Kerkebosch;
- het faciliteren van cultuurpodia;
- het streven om podia en expositieruimten betaalbaar te houden voor amateurkunst in Zeist;
- de functie van het Slot dat een sterke culturele functie moet blijven vervullen in de Zeister samenleving. Daarbij horen concerten, rondleidingen en boeiende tentoonstellingen;
- het succesvolle jaarlijkse jongerenfestival Up2you dat ook in de komende raadsperiode mogelijk gemaakt moet worden.

Zeist in de wereld

Ook Zeist is verbonden met wat er in de rest van de wereld gebeurt. GroenLinks wil graag op lokaal niveau een bijdrage leveren aan wereldomspannende problemen, zoals de groeiende kloof tussen arm en rijk, het klimaatprobleem en oneerlijke handel.

Millenniumgemeente

Op initiatief van GroenLinks, en ondersteund door bijna alle partijen in de gemeenteraad is Zeist Millenniumgemeente geworden. Zo dragen we op gemeenteniveau bij aan de verwerkelijking van de millenniumdoelstellingen van de Verenigde Naties. Kern van dit beleid is de zusterrelatie met de Marokkaanse stad Berkane. We voeren onder auspiciën van de VNG projecten uit op het gebied van afvalbeheer en kansen voor vrouwen. Verder zetten we ons samen met Berkane in voor gelijke rechten voor mannen en vrouwen, afname van kindersterfte, afname van het aantal vrouwen dat sterft door zwangerschap, een duurzaam leefmilieu, eerlijke handel, schuldverlichting en een democratisch bestuur. Zo wil GroenLinks bijdragen aan een eerlijker en veiliger wereld voor iedereen.

Fairtradegemeente

GroenLinks wil op meerdere manieren bijdragen aan internationale solidariteit. Door op gemeentelijk niveau verantwoord ondernemen en ethisch consumeren bij lokale bedrijven en bij Zeister inwoners te stimuleren. Op ons initiatief heeft de gemeenteraad Zeist een voorstel aangenomen om Fairtrade-gemeente te worden. Zeist ondersteunt de werkgroep Fairtradegemeente bij bedrijf- en publiekgerichte acties en geeft ook zelf het goede voorbeeld.

Asielzoekers

Oorlog, honger en schending van mensenrechten zijn helaas de rauwe werkelijkheid in veel landen. Mensen vluchten om allerlei redenen. GroenLinks vindt dat vluchtelingen recht hebben op een respectvolle behandeling. Al of niet uitgeprocedeerde asielzoekers zonder meer op straat zetten, vindt GroenLinks geen oplossing en inhumain. Vaak kunnen deze mensen nergens terecht en gaan zwerven op straat, met alle gevolgen van dien. GroenLinks vindt het daarom noodzakelijk om asielzoekers respectvol en humanitair te behandelen en dus een tijdelijke noodopvang te bieden.

Nieuwe plannen

- geen mensen uit hun huis zetten zonder dat duidelijk is waar zij naartoe kunnen;
- niet meewerken aan nachtelijke uitzettingen, asielzoekers moeten te allen tijde humanitair behandeld worden;
- protesteren bij de rijksoverheid tegen het opsluiten van kinderen bij uitzettingsprocedures.

Wij gaan door met

- Zeist als Millenniumgemeente;
- Zeist als Fairtradegemeente;
- een brede blik, ook buiten de gemeentegrens;

- het onderhouden van de stedenband met Slavkov, vanwege de historische relatie met Austerlitz;
- het onderhouden van de stedenband met Berkane in Marokko vanwege de banden van veel Marokkaanse families in Zeist met deze streek;
- het onderhouden van contacten met de stad Kolding. Deze Deense plaats heeft ook een monumentale vestiging van de Broedergemeente. Het is beter om met een gezamenlijke aanvraag voor de werelderfgoedstatus te komen;
- de ondersteuning van vluchtelingen op het gebied van huisvesting, werk en opleiding en bij het vinden van hun weg in Zeist;
- het humaner en veiliger maken van de omstandigheden waaronder mensen gedetineerd zijn in Kamp Zeist. Ook de gemeente Zeist heeft hierin volgens GroenLinks een taak.

Bedrijvigheid in Zeist

Het centrum

GroenLinks is nauw betrokken bij het vormgeven van plannen om het centrum nieuw leven in te blazen. We willen een levendig centrum met een goede mix van wonen, winkelen en werken, en een cultureel centrum. Fiets, voetganger en openbaar vervoer hebben voorrang op de auto. GroenLinks vindt openbaar vervoer en het stimuleren van fietsgebruik betere oplossingen dan de schaarse openbare ruimte te gebruiken voor nog meer auto's. Ook is GroenLinks van mening dat het parkeerbeleid in Zeist niet hoeft te worden ingericht naar de eisen van een piekbelasting van één of twee uren per week. Uitbreiden van het aantal parkeerplaatsen in Zeist vindt GroenLinks daarom ook niet nodig.

Het centrum van Zeist moet toegankelijk en bereikbaar zijn voor mensen die minder goed ter been zijn of een andere functiebeperking hebben. In Zeist wonen veel mensen met een visuele beperking. Dit komt mede door de aanwezigheid van Bartiméus, een grote landelijke instelling voor blinden en slechtzienden in Zeist. Daarom vindt GroenLinks dat de inrichting van het centrumgebied in Zeist een voorbeeldfunctie moet gaan vervullen op het gebied van toegankelijkheid voor blinden en slechtzienden.

Zeist moet zijn winkelbestand afstemmen op de lokale behoefte voor gewone boodschappen en op de regionale behoefte aan gespecialiseerde zaken. Voor de meer bijzondere winkels kom je naar het centrum van Zeist. De bekende winkelketens vind je overal. Daarmee moet bij plannen dus rekening gehouden worden.

Nieuwe plannen

- centrum Zeist ontwikkelen op basis van een goede mix tussen wonen, winkelen en werken voor de Zeister bevolking en eigen winkeliers;
- Bartiméus betrekken bij de nieuwe plannen voor het centrumgebied.

Werken en wonen

Zeist heeft vooral werkgelegenheid in de zorg en de dienstverlening. Veel werknemers wonen, vaak noodgedwongen buiten Zeist. Afspraken over vervoersmanagement bij grote bedrijven dragen bij om verkeersoverlast tegen gaan. GroenLinks wil vooral bedrijven in Zeist die schoon werken en verschillende soorten werkgelegenheid bieden, liefst ook voor lager opgeleiden. Er staan nog steeds kantoren leeg in Zeist. GroenLinks pleit voor een herbestemming van dergelijke gebouwen, bijvoorbeeld voor woningbouw. Ook vindt GroenLinks dat oude bedrijventerreinen, zoals het Dijnselburgterrein, moeten worden opgeknapt en nieuw leven ingeblazen.

GroenLinks is tegen een strikte functiescheiding van wonen en werken. Kleine bedrijfjes en zzp-ers (zelfstandigen zonder personeel) zijn een versterking van de levendigheid en de onderlinge betrokkenheid van de buurt. Vooral beginnende creatieve bedrijfjes moeten een kans krijgen. Tegelijkertijd is GroenLinks er voorstander van om bedrijven die in een woonbuurt overlast geven te verplaatsen naar een bedrijventerrein. Ook willen we kleinschalig toerisme (fietsen en wandelen) bevorderen, bijvoorbeeld door vrijstelling van toeristenbelasting voor bed & breakfast bedrijfjes.

GroenLinks kiest voor een versterking van het ondernemersloket door op meerdere fronten mee te denken met het bedrijfsleven. We willen de regeldruk en de papieren rompslomp verminderen. Dienstverlening en kennis van (duurzaam) ondernemen wil GroenLinks samenbrengen in één Centrum Ondernemen Zeist.

Nieuwe plannen

- versterking van het werkgeversservicepunt van de sociale dienst en het UWV tot een plek waar werkgevers, werkzoekenden en stagiaires elkaar gemakkelijk kunnen vinden;
- bevorderen van een duurzame economie door de oprichting van een platform duurzaam ondernemen;
- bedrijvigheid in de wijken bevorderen;
- een goede dienstverlening aan bedrijven op het gebied van vergunningen, personeel en bereikbaarheid door bestaande voorzieningen beter op elkaar af te stemmen;
- ondersteunen van Samen voor Zeist en het Platform Maatschappelijk Verantwoord ondernemen. Ondernemers kunnen zo van elkaar leren, elkaar inspireren en samen projecten ontwikkelen op het gebied van maatschappelijk ondernemen.

Wij gaan door met

- het Platform vervoersmanagement, dat opgericht is om samen met bedrijven maatregelen voor hun werknemers te nemen om de files tijdens de spits te verminderen;
- het stageconvenant tussen werkgevers in Zeist, de gemeente en de scholen voor speciaal onderwijs om zoveel mogelijk stageplekken te realiseren.

Toegankelijk

Voor een gemeente waar je terecht kunt

De rol van de gemeente

De gemeentelijke organisatie is er in de eerste plaats voor inwoners van Zeist. Samen met de raad en het college zorgt de gemeente ervoor dat er goede basisvoorzieningen zijn. Voldoende recreatie- en sportmogelijkheden bijvoorbeeld. Onderwijsvoorzieningen, groen, zorg, woningen, winkels en instellingen als kinderboerderij, bibliotheek, de bus en culturele instellingen. Soms beheert de gemeente zelf instellingen, zoals de begraafplaats en de sociale dienst. Maar steeds vaker zijn het gesubsidieerde instellingen of marktpartijen die het werk doen. In alle gevallen is het belangrijk dat de gemeente verantwoordelijk blijft voor het (voort-) bestaan van basisvoorzieningen, ook als deze zelf geen uitvoerder meer is. Dat kan door de juiste voorwaarden te stellen, instellingen te controleren en in overleg te blijven. Ook door kritisch te zijn ten opzichte van projectontwikkelaars en commerciële partijen. Veel onderdelen van de gemeente zijn de afgelopen periode verzelfstandigd; de opgave blijft om als goed opdrachtgever te waken voor de juiste invulling van de taken die uitbesteed zijn. GroenLinks vindt dat de gemeente nadrukkelijk de regie moet houden over basisvoorzieningen, in het bijzonder voor het beheer van het Slot; de Boswerf / het NMC, de bibliotheek en de muziekschool, het zwembad, de begraafplaats, een aantal sportvoorzieningen en het parkeren

Communicatie met de burger

GroenLinks vindt dat de communicatie tussen de burger en de gemeente beter kan. Vaak weten inwoners niet op tijd van de plannen van de gemeente af of is het hen niet duidelijk wanneer en hoe ze daarop invloed op kunnen uitoefenen. Veel individuele bewoners weten niet precies wat hun rechten zijn en hoe ze een beroep kunnen doen op sociale voorzieningen zoals de huurtoeslag. Niet iedereen heeft internet en veel mensen blijven aangewezen op papieren folders en mondelinge informatie via de publieksbalie.

De afgelopen jaren heeft Groen Links hierin al verbeteringen kunnen realiseren. Brieven worden sneller beantwoord, maar de wijze van beantwoording moet beter. De Gemeente moet omschakelen van regelen vóór de burgers naar meedenken met de burgers om specifieke en algemene belangen af te kunnen wegen. Er zijn verschillende manieren om dat zó te bewerkstelligen dat ook degenen die minder snel geneigd zijn in te spreken hun zegje kunnen doen. Op zo'n manier willen we dat zowel burgers als belanghebbende organisaties kunnen meedenken met beleidsplannen die hen direct aangaan.

Nieuwe plannen

- actieve informatievoorziening (folders, krantenpublicaties, website, publieksbalie) over rechten en plichten voor de inwoners van Zeist;
- een veel duidelijker Algemene Plaatselijke Verordening;
- helderheid voor inwoners over de mogelijkheden en beperkingen van de inspraak;
- tijdige en serieuze beantwoording van brieven; een snelle klachtenafhandeling;
- mediation inzetten waar nodig.

Wij gaan door met

- het actief betrekken van de Zeister bevolking bij gemeentebrede plannen, zoals de ontwikkeling van het Groenstructuurplan en de Structuurvisie;
- het betrekken van bewoners bij de ontwikkeling van plannen in hun buurt, zoals we dat in de vorm van interactieve planvorming gedaan hebben bij Huis ter Heide West;
- het betrekken van bewoners bij de inrichtingsplannen van hun woonomgeving in het kader van het 'duurzaam veilig' maken van hun eigen woonomgeving;
- het betrekken van bewoners bij kunstwerken in de buurt, zoals dat is gedaan in Austerlitz;

- het betrekken van bewoners bij de dagelijkse dingen in hun wijk, zoals we dat doen met de buurtagenda.

De gemeentelijke organisatie

De gemeente is ook werkgever. Het ambtenarenbestand zou zoveel mogelijk een afspiegeling moeten zijn van de verschillende bevolkingsgroepen in Zeist. Ambtenaren kunnen betrokken worden bij maatschappelijke activiteiten. Verder kunnen gemeentelijke instellingen stageplekken beschikbaar stellen en ervoor zorgen dat stageplaatsen als criterium meegenomen worden bij aanbestedingen.

De gemeente moet zorgvuldig om gaan met geld. Zeker in het licht van de komende jaren, als bezuinigingen onontkoombaar zijn. GroenLinks wil dat de gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld vormt als het gaat om duurzaamheid. Bijvoorbeeld door als organisatie zo snel mogelijk klimaatneutraal te gaan werken en 100% duurzaam in te kopen.

Nieuwe plannen

- werken aan de voorbeeldfunctie van de gemeente als belangrijke werkgever op het gebied van sociaal en maatschappelijk verantwoord ondernemen;
- werken aan de voorbeeldfunctie van de gemeente op het gebied van een duurzame bedrijfsvoering;
- vanaf 2011 heeft Zeist een volledig klimaatneutrale gemeentelijke organisatie;
- het nieuwe gemeentehuis als symbool voor een duurzaam Zeist, met de nieuwbouw van het WNF als voorbeeld.

Wij gaan door met

- de ambitie om Zeist voorop te laten lopen met duurzaam en fairtrade inkopen.

Gemeentelijke belastingen

Verhoging van gemeentelijke belastingen zoals de Onroerend Zakenbelasting is voor GroenLinks alleen bespreekbaar als daar duidelijk zichtbare verbeteringen tegenover staan of daardoor belangrijke voorzieningen overeind kunnen blijven. GroenLinks vindt dat het adagium dat de OZB nooit verhoogd mag worden in de nieuwe raadsperiode geen stand kan houden. Zeist wordt nu zelfs gekort op de rijksbijdrage, vanwege de lage OZB-heffing.

Samenwerking met andere gemeenten

GroenLinks staat positief tegenover samenwerking met andere gemeenten in de regio zoals het Bestuur Regio Utrecht (BRU), de Regionale Sociale Dienst en de Sociale Werkvoorziening. Sommige taken kunnen immers beter en voordeliger regionaal aangepakt worden. Op het gebied van de arbeidsmarkt zoekt GroenLinks een verregaande samenwerking met andere gemeenten uit deze regio. Alleen zó kunnen onderwijs, werkgevers, sociale dienst en sociale werkvoorziening goed samenwerken.

Het verkeer

Duurzaam veilig

De groei van het (auto-) verkeer leidt tot een ongezonde en onveilige leefomgeving; zeker voor kinderen. GroenLinks verzet zich tegen het klakkeloos vermeerderen van het aantal meters asfalt als oplossing voor bereikbaarheidsproblemen. Duurzaam veilig dient het uitgangspunt te zijn in de wijken: wij vinden veiligheid en leefbaarheid belangrijker dan snelheid en maximale bereikbaarheid. Wij willen projecten opzetten in overleg met de bewoners, samen met de bewoners de resultaten evalueren en geld reserveren voor het maken van eventuele noodzakelijke aanpassingen.

GroenLinks heeft in de afgelopen periode gezorgd voor veiliger en betere oversteekplaatsen voor fietsers en voetgangers op de Utrechtseweg. Daarnaast heeft GroenLinks ervoor gezorgd dat de bushaltes in Zeist aanzienlijk veiliger en toegankelijker zijn geworden voor mensen met een beperking. Ook voor knelpunten als Molenweg/Driebergseweg en Schaerweidelaan/Oude Arnhemseweg wil GroenLinks voor oplossingen zorgen.

De verbinding tussen Zeist-Bunnik geeft problemen. Grote verkeersdrukte tijdens spitsuren zorgt voor ernstige vervuiling in de bebouwde kom van Bunnik. GroenLinks vindt dat Zeist als goede buur moet meewerken aan oplossingen. Maar deze mogen geen problemen veroorzaken voor de Waterigeweg. Ook geen aantasting vormen van het cultuurhistorische karakter en de natuurwaarde van het gebied tussen Zeist en Bunnik. Zorgvuldig vervoersmanagement in overleg met het bedrijfsleven ziet GroenLinks als dé oplossing om de verkeersdruk tijdens de spitsuren te verminderen.

We vinden het verder hoog tijd dat de Krakelingeweg wordt ingericht als doorgaande weg voor gemotoriseerd verkeer. Zo kunnen we het verkeer in het centrum van Zeist beperken. Ook willen we de fietsroutes met de Uithof verbeteren. Dat kan door plattelandswegen, vooral tussen Bunnik, De Bilt, De Uithof en Zeist autoluw maken en het doorgaande verkeer te weren.

Openbaar vervoer

Bezuinigingen van het Rijk mogen niet leiden tot verschraving van het lokale openbaar vervoer. We zullen ons hard maken voor gratis openbaar vervoer (na de ochtendspits) binnen Zeist voor mensen die een minimuminkomen hebben. Dit willen we doen via de Zeist-pas. Zo snijdt het mes aan twee kanten: gratis openbaar vervoer zien we als een instrument tegen vereenzaming, en de capaciteit van het openbaar vervoer wordt beter benut. GroenLinks Zeist wil het vervoer verder verduurzamen, bijvoorbeeld door het in gebruik nemen van hybridebussen.

De regionale vervoersautoriteit (Bestuur Regio Utrecht) waarin ook Zeist participeert, heeft gevorderde plannen voor een tramverbinding vanuit Utrecht CS naar De Uithof. Er wordt ook gewerkt aan een mogelijke doortrekking naar het station Driebergen-Zeist en via Vollenhoven richting Huis ter Heide. GroenLinks is daar een groot voorstander van. GroenLinks wil het lokale openbare vervoer hierop aanpassen door in het centrum van Zeist te kiezen voor een ringlijn van kleine bussen die frequent rijden. Verder willen wij dat het aanvullend openbaar vervoer (taxi, regiotaxi, gehandicaptenvervoer) en het reguliere openbaar vervoer goed op elkaar zijn afgestemd.

Het nieuwe OV-knooppunt Driebergen-Zeist moet als toegangspoort tot de Heuvelrug ecologisch ingepast worden in het landschap.

Fietsers en voetgangers

GroenLinks pleit voor meer ruimte voor de fiets, met comfortabele, goed bewegwijzerde fiets- en wandelroutes, een betere afstelling van verkeerslichten voor fietsers en meer ruimte voor fietsenstallingen, vooral bij openbaarvervoersknooppunten. GroenLinks pleit voor herkenbaar aangelegde fietsroutes die als rode loper worden uitgerold. Zo geven we de fietser zowel binnen als buiten de bebouwde kom ruim baan.

Schoolgaande jeugd

GroenLinks pleit voor het veilig maken van veelgebruikte fietsroutes naar scholen. Ook zijn we voorstander van schoolzones waar auto's uit de directe nabijheid van scholen worden geweerd. Zo willen we de vicieuze cirkel doorbreken dat ouders hun kinderen met de auto naar school brengen omdat het er onveilig is door de vele auto's waarmee ouders hun kinderen naar school brengen.

Nieuwe plannen

- meer aandacht voor de verkeersveiligheid van de schoolgaande jeugd;
- een fijnmazig net opbouwen van lokaal openbaar vervoer, met daarin een hoogfrequente centrumbus;
- een autovrije Slotlaan;
- verbetering van het openbaar vervoer Zeist - Den Dolder;
- autoluw maken van de plattelandswegen, vooral tussen Bunnik, De Bilt, De Uithof en Zeist;
- Verbetering van belangrijke fietsroutes van Zeist naar de omliggende plaatsen. Bijvoorbeeld door een fietstunnel bij het Herman Jordan Lyceum onder de Utrechtse weg door, bij de Oud- Zandveldse weg nadat de nieuwe Krakelingweg aangelegd is en een reconstructie van de kruising Odijkerweg – Driebergse weg;
- De inrichting van zones bij scholen waar auto's niet mogen stoppen.

Wij gaan door met

- het fietsactieplan, met 'rode lopers' als fietsroute in- en buiten de bebouwde kom en een betere bewegwijzering;
- duurzaam veilig. Dit doen we door van Zeist, op een aantal doorgaande wegen na, een 30 km-zone te maken;
- het Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan (GVVP) voor integrale veiligheid en doorstroming van het verkeer;
- het aanleggen van fietsenstallingen bij het Openbaar Vervoer.

Wonen in Zeist

Een betaalbare en goede woning voor iedereen

Iedereen heeft recht op een betaalbare en goede woning. In Zeist en in de regio heerst een groeiend tekort aan woningen terwijl er niet zoveel ruimte is om te bouwen.

Zeist heeft vooral behoefte aan betaalbare huur- en koopwoningen, vooral voor werknemers in de zorg, de horeca en de detailhandel in Zeist. Deze groep heeft vaak een modaal inkomen of lager en gaat noodgedwongen vaak buiten de gemeente wonen. Het gevolg is dat het woon-werkverkeer toeneemt, dat de trend van vergrijzing harder doorzet en de bevolkingsopbouw van Zeist onevenwichtig wordt.

Uit gegevens van Woningnet 2009 blijkt dat de gemiddelde wachttijd voor een appartement vijf jaar is. Voor doorstromers naar een eengezinswoning is dat al opgelopen tot elf jaar! GroenLinks wil dat meer ouderen uit hun te groot geworden huis doorstromen naar passende huisvesting in de buurt. Daardoor ontstaan nieuwe kansen voor doorstromers naar een eengezinswoning.

GroenLinks ziet veel mogelijkheden om de bebouwing in Zeist te verduurzamen. Daarbij denken we zowel aan bestaande bebouwing als aan herstructurering en nieuwbouw. Wij willen in de prestatieafspraken met de corporaties duidelijke afspraken. Ook kiezen wij voor één energieloket en één stimuleringsfonds om woningeigenaren te helpen bij het verduurzamen van hun woning.

GroenLinks wil de woningbouw beperken tot groei van de eigen woningbehoefte. Die groei wordt voornamelijk bepaald door het groeiend aantal ouderen die langer met z'n tweeën of in hun eentje in hun huis blijven wonen. Voor de komende raadsperiode vindt GroenLinks een groei nodig van tussen een half en één procent

meer woningen per jaar.

Wij vinden dat goedkope koopwoningen en huurwoningen die woningcorporaties te koop aanbieden in principe in Maatschappelijk Gebonden Eigendom (MGE) moeten worden verkocht. Hierdoor kunnen meer mensen een koopwoning kopen. Wij willen dat hierover duidelijke afspraken worden gemaakt in de prestatieovereenkomsten met de woningcorporaties.

Nieuwe plannen

- een regionaal woningbeleid voeren, waarin Zeist een evenredig deel van de regionale behoefte aan sociale woningbouw voor haar rekening neemt;
- duurzaam bouwen, met respect voor de natuur, het milieu en het klimaat;
- een actief grondbeleid, waarin alle wettelijke mogelijkheden (inclusief het recht van eerste koop) worden ingezet om grondspeculatie te voorkomen;
- een aangepast woningbouw beleid, met extra aandacht voor de leefbaarheid van Austerlitz.

Samen leven

GroenLinks streeft naar een samenleving waarin iedereen meedoet en waar voor iedereen plaats is. Waar ieders rechten worden beschermd. Als we met elkaar willen samenleven in Zeist mogen we ons niet laten leiden door angst. We vinden dat bewoners van Zeist juist met elkaar in gesprek moeten blijven om samen leven werkelijk mogelijk te maken. GroenLinks wil dan ook dat de gemeente ontmoetingen tussen wijkbewoners met verschillende godsdienstige en/of culturele achtergronden bevordert.

Nieuwe plannen

- wijkgericht werken voortzetten en verder versterken;
- burgerinitiatieven ondersteunen voor onderlinge samenhang en steun;
- kansen benutten om meer brede scholen op te richten in Kerkebosch, in Zeist Noord en Austerlitz;
- kansen benutten om multifunctionele wijkcentra op te richten, bijvoorbeeld in leegkomende kerkgebouwen;
- stimuleren van en voorwaarden scheppen voor ontmoetingen tussen wijkbewoners met een verschillende culturele en/of godsdienstige achtergrond.

Veiligheid

Criminaliteit en (het gevoel van) onveiligheid vormen in delen van Zeist een probleem. Om hier echt iets aan te doen, kiezen wij voor een aanpak op verschillende fronten. Alleen handhaving lost de problemen niet op. GroenLinks wil meer aandacht voor het voorkomen van problemen. Dat begint met preventie en voorlichting. Bewoners met elkaar in contact te brengen en hen daadwerkelijk invloed op hun omgeving te geven. Zorgen voor een veilige inrichting van de woonomgeving met een combinatie van wonen, bedrijvigheid en winkels.

Andere punten zijn het bestrijden van huiselijk geweld en de veiligheid op straat. Speciale aandacht is nodig voor migrantenjongeren die tussen wal en schip dreigen te vallen en daardoor in de criminaliteit belanden.

Nieuwe plannen

- toezicht door straatcoaches;
- extra aandacht van de politie voor geweld tegen kwetsbare groepen, zoals (allochtone) vrouwen, ouderen en migranten jongeren;
- een praktische samenwerking van alle instanties waarbij gedaan wordt wat nodig is zonder te verzanden in een eindeloos vergadertraject.

Betrokken bij de wijk

GroenLinks wil dat bewoners van Zeist zich echt betrokken kunnen voelen bij hun wijk. Door wijkgericht werken te stimuleren en geld beschikbaar te stellen aan de wijk. GroenLinks is een voorstander van een wijkcentrum dat meer functies verenigt, zoals een gezondheidscentrum, een wijkwinkel, kinderopvang en een buurthuis. Wij zien hierin een mogelijke rol weggelegd voor de Brede School (open wijkschool).

Herstructurering

GroenLinks vindt het belangrijk om samen met bewoners te werken aan maatregelen om wijken een kansrijke toekomst te geven. Nogal wat (huur)huizen voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. Dat kunnen we oplossen door renovatie. Soms is sloop noodzakelijk en nieuwbouw de beste oplossing. Bij de keuze voor sloop en nieuwbouw in plaats van renovatie, vindt GroenLinks een goed sociaal plan essentieel. Daarin moet de zorg voor voldoende betaalbare, kwalitatief goede huurwoningen op langere termijn centraal staan.

In de afgelopen periode is de herstructurering van de Heidelaan en de Vogelwijk grotendeels uitgevoerd en de plannen voor Kerckebosch, het Zomerkwartier en De Clomp zijn volop in ontwikkeling.

Nieuwe plannen

- bij herstructureringsprojecten minstens eenzelfde aantal huizen in de sociale sector terugbouwen;
- prioriteit bij woningbouw en herstructurering aan een inrichting van de wijk die samenhang bevordert en een plek biedt aan iedereen;
- maximaal maatwerk om mensen te laten terugkeren in hun wijk.

Groen

Natuurlijk duurzaam

Groene Ruimte

Zeist is omringd door een groen gebied met waardevolle natuur dat is ontstaan op de grens van de Heuvelrug met zijn moerassen en bossen, oorspronkelijke heidevelden en de uiterwaarden van de Rijn, nu Kromme Rijn. In Zeist zijn dan ook prachtige overgangsgebieden te vinden.

Veel mensen onderschatten de waarde van de lage gronden ten westen van Zeist. Deze gebieden vormen een belangrijke faunapassage. Bovendien is er sprake van een bijzondere flora in deze op natuurlijke wijze beheerde gedeelten. Dit gebied kenmerkt zich ook door een aantal rustgebieden. GroenLinks vindt dat deze gebieden bescherming verdienen. Wij zijn daarom absoluut tegen de aanleg van een fietsverbinding door De Lage Grond. Ook zijn wij niet voor de door sommigen gewenste uitbreiding van de golfbaan bij Bunnik naar het Zeister groengebied.

Wij vinden dat natuurbeheer meer is dan het beheren van bomen. Zo heeft het Utrechts Landschap een gedeelte van de cultuurbossen op de Heuvelrug laten vellen waardoor er weer oorspronkelijk heidelandschap ontstaat. Dat spreekt ons aan.

Kenmerkend en belangrijk voor Zeist is ook het binnenstedelijk groen. Het Sanatoriumbos is daarvan het meest belangrijke voorbeeld is. GroenLinks wil deze gebieden versterken en niet verder worden aangetast. Waar de natuur dit toelaat, willen we deze gebieden toegankelijk maken voor wandelaars en fietsers.

GroenLinks vindt dat de watergangen van Zeist anders beheerd moeten worden. Door bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers aan te leggen wordt de natuurwaarde versterkt. Er kunnen wandelroutes aangelegd worden en waterloopkundige monumenten gerestaureerd, zoals het oude sluisje in de Griff.

Hart van de Heuvelrug

Zeist participeert in het project Hart van de Heuvelrug. Dit project heeft als doel om de natuurwaarde van het prachtige gebied op de Heuvelrug, tussen Zeist, De Bilt, Soest en Amersfoort te versterken. Een gebied dat een essentieel onderdeel is van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

GroenLinks staat achter dit project. Vooral omdat de natuur in het Heuvelruggebied enorm is versnipperd door wegen, spoorwegen en diverse industriegebieden en terreinen. Dit staat een goede verbinding tussen de Leusder Heide en het natuurgebied van het Gooi in de weg. GroenLinks wil grotere gebieden van aaneengesloten groen realiseren en verdere versnippering tegengaan. Dat willen we bereiken door de aanleg van wildpassages over (spoor)wegen en uitruil van industrieterreinen in de EHS met gebieden voor woningbouw aan de rand van de bebouwde kom.

Groen en woningbouw

GroenLinks erkent dat de jeugd van Zeist een perspectief moet hebben op betaalbaar wonen in Zeist en dat daarvoor woningbouw nodig is. Tegelijkertijd willen we het buitengebied en belangrijke natuurgebieden zoals de Ecologische Hoofd Structuur versterken. Dit kan door bouwlocaties binnen de bebouwde kom slimmer en compacter te bebouwen en door meervoudig grondgebruik zoals ondergronds parkeren. GroenLinks ziet ook in hoger bouwen waar dat kan een manier om betaalbare woningbouw te realiseren zonder daarvoor de zo belangrijke natuur te hoeven opgeven.

Nieuwe plannen

- afsluiten van rustgebieden en ontsluiten van die delen van de natuur waar dat kan;

- meer natuurlijk beheer van het binnenstedelijk groen;
- meer natuurlijke bermen in en rond Zeist
- geen doorgaand fiets- en wandelpad door de Lage Grond;
- alleen woningbouw binnen de rode contouren;
- geen uitbreiding van het golfterrein bij Bunnik naar het kwetsbare buitengebied van Zeist;
- de rode loper uitleggen voor fietser en wandelaar op die plaatsen waar de natuur dat toelaat.

Wij gaan door met

- het verder verplaatsen van de rode contouren in het buitengebied naar de bebouwde kom;
- de inrichting van ecoducten voor wildpassage;
- extra aandacht voor het binnenstedelijke groen;
- het maken van aparte, milieuvriendelijke systemen voor het afvoeren van hemel- en rioolwater;
- activiteiten van het Natuur en Milieu Centrum op scholen;
- realiseren van een speelbos bij de Boswerf.

Het milieu

Wij willen duidelijke keuzes maken voor een beter milieu. GroenLinks heeft ervoor gezorgd dat Zeist de afgelopen periode een stevig milieubeleid ingezet heeft. Deze inhaalslag was nodig, maar we zijn er nog lang niet. Willen we echt een klimaatneutrale gemeente worden dan zal duurzaamheid de norm moeten worden en niet beperkt moeten blijven tot enkele projecten.

Bouwen

GroenLinks wil alleen bouwen op een duurzame wijze; bij ieder nieuwbouwproject moeten in de aanbesteding strenge eisen gesteld worden aan materiaalgebruik, energieverbruik, binnenklimaat en een gezonde omgeving.

Er zullen stevige en heldere afspraken moeten komen met de corporaties over duurzaam bouwen. In de bestaande huizen en gebouwen is nog veel winst te behalen op het gebied van energie. Energiebesparing is goed voor het klimaat en goed voor de portemonnee.

Klimaatbeleid

Zeist is koploper op het gebied van een klimaatneutraal beleid. Samen met een aantal andere gemeenten en bedrijven heeft Zeist ervoor getekend om Koploper van de provincie Utrecht te zijn op het gebied van energie en klimaatbeleid. Dat beleid is op dit moment vooral intern gericht. GroenLinks wil dit beleid versneld richten op de inwoners van Zeist. We willen meer voorlichting geven over milieuvriendelijk gedrag. Ook willen we ervoor zorgen dat er in Zeist meer energieneutrale woningen en schone bedrijven komen. We kiezen voor investeren in duurzame energie, zoals energie van zonnecellen.

GroenLinks heeft ervoor gezorgd dat Zeist de afgelopen periode meer geld en aandacht heeft besteed aan het milieu dan wat wettelijk verplicht was.

Verkeer

Het verkeer op wegen als de Utrechtse weg en de A28 zorgt voor geluidsoverlast en een slechte luchtkwaliteit. Ook de trein maakt flink lawaai. Waar mogelijk wil GroenLinks maatregelen nemen om de bewoners te behoeden voor gezondheidsverlies en verlies aan nachtrust. Maatregelen zijn bijvoorbeeld een lagere snelheid op de A28, geluidsschermen langs het spoor en langs de snelweg, dubbel stil asfalt. Verder het niet bouwen binnen 300 meter van de snelweg, isolatiemaatregelen aan gevels en goede luchtfiltering in gebouwen.

Het (gedeeltelijk) overdekken van de A28 zou ruimte scheppen voor sportvelden, wandelparken en veel van de milieuoverlast daar wegnemen.

Groen Zeist

Milieu en groen kunnen elkaar versterken. Een gezond milieu is een voorwaarde voor het behoud van de ecologische waarden, maar anderzijds kan groen bijdragen aan de milieukwaliteit. Zo willen we extra bomen en groen rond wegen, dat neemt fijnstof op en dempt het geluid op een plezierige manier.

Afval is grondstof

Groenlinks wil een betere afvalscheiding bereiken in Zeist door campagne te voeren en voorlichting te geven. Er wordt nog teveel glas en textiel bij het restafval gegooid. Ook kleine elektrische apparaten horen daar niet thuis.

Het kringloopcentrum moet zich kunnen ontwikkelen tot een belangrijke partner in duurzaamheid van de gemeente. Dit willen we bereiken door actief te helpen met het vinden van accommodatie voor het Kringloopcentrum, eventueel samen met andere partners op het gebied van sociale werkgelegenheid en duurzaamheid.

Zwerfafval moet van de straat en uit het water; we willen regelmatige schoonmaakacties door buurtbewoners stimuleren.

Water

GroenLinks wil de komende periode meer daken en wegen afkoppelen van de riolering zodat regenwater weer terugvloeit in de bodem. Bewoners willen we actief informeren over de mogelijkheden voor afkoppelen.

Verdroging is een groot probleem op de Heuvelrug; GroenLinks wil de drinkwaterwinning aan de Bergweg ter discussie stellen; verplaatsing naar bijvoorbeeld de vliegbasis zou een grote bijdrage leveren aan het terugbrengen van het water in de sprengen van de Heuvelrug.

Nieuwe plannen

- de gemeentelijke organisatie van Zeist klimaatneutraal in de komende raadsperiode;
- de hele gemeente Zeist klimaatneutraal in 2025;
- publiekgerichte acties zoals boomplantdag, groene voetstappen, week van de vooruitgang, autovrije zondag, de nacht tegen lichtvervuiling om de inwoners van Zeist bij het milieubeleid te betrekken;
- een autovrij centrum, te beginnen met de Slotlaan;
- duurzaam bouwen opnemen in de prestatieafspraken met de woningcorporaties en daarmee ook afspraken maken over het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad;
- een duurzaamheidloket om woningeigenaren te helpen met het verduurzamen van hun woning;
- een energieneutrale aanbouw van het gemeentehuis met de ervaring van het WNF als inspiratie.

Wij gaan door met

- het milieubeleidsplan, met aandacht voor een gebiedsgericht, integraal beleid;
- meer aandacht te vragen voor duurzaam en energiezuinig bouwen bij nieuwe projecten;
- een gemeentelijke organisatie die voor 100% duurzaam inkoopt